

Diarienum: 2021-000388

Upprättad: 2021-10-06

Granskningsutlåtande

Detaljplan för

Hallaberget

Vårgårda tätort, Västra Götaland

Planens syfte och huvuddrag

Planens syfte och huvuddrag är att:

- Möjliggöra utbyggnad av nya bostäder centralt i Vårgårda tätort i anslutning till befintlig infrastruktur och närhet till offentlig och kommersiell service.
- Förbättra tillfarten för befintlig förskola.

Planprocessen

Planen upprättas med utökat förfarande enligt PBL 2010:900 (SFS 2014:900).

Utökat förfarande ska användas då en föreslagen detaljplan:

- Inte är förenlig med översiktsplan samt Länsstyrelsens yttrande över den, eller
- Är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller

- Kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (5 kap 7 § PBL)

Då planen innebär en relativt stor exploatering i centralt läge i Vårgårda tätort bedöms den ha stort intresse för allmänheten. Den i planen föreslagna markanvändningen stämmer delvis med vad översiktsplanen föreskriver. Därför handläggs planen med utökat förfarande.

Start-PM

Kommunstyrelsen gav 2017-06-21 § 154 i uppdrag åt Samhällsbyggnad/Bygg- och Miljö att upprätta detaljplan för det aktuella området.

Kommunstyrelsen informerades 2019-02-27 om hur planarbetet framskred. Tjänstemän har haft dialog med Brf Hallabacken och Brf Hallaberget vid ett flertal tillfällen. Boende från intilliggande kvarter har bjudits in till tidiga samråd i april 2018 och maj 2019. Dialogerna har haft som syfte att informera om pågående planer för Hallaberget, inhämta synpunkter, samt att möjliggöra en tillfart från norr och samtidigt förbättra tillfarten för Hallabergets förskola. AnteFast Hallaberget AB, som är aktuell exploatör, och kommunen har samarbetat för att ta fram samrådshandlingar, skriva avtal, mm.

Samråd

Planförslaget, som är upprättat 2017-08-30, har varit utställt under tiden 13 september – 4 oktober 2017 i receptionen i Vårgårda kommunhus, på Vårgårda bibliotek samt på Vårgårda kommuns hemsida. Planhandlingar har översänts för yttrande till myndigheter och sakägare. Annons var införd i AlingsåsKuriren 2017-09-13.

Kommunstyrelsen gav, 2019-06-19 § 151 Samhällsbyggnad/Bygg- och miljö, i uppdrag att genomföra samråd för detaljplan för Hallaberget. Samrådet, som förlängdes i samband med att samrådskretsen ökades, hölls mellan 31 juli 2019 – 15 januari 2020. Planhandlingarna var utställda i receptionen i Vårgårda kommunhus, på Vårgårda bibliotek, på Vårgårda kommuns hemsida, och har översänts för yttrande till myndigheter och sakägare. Annons var införd i AlingsåsKuriren 2019-07-31 och i Alingsås Tidning 2019-08-02.

De synpunkter som har inkommit under samråd 1 finns sammanfattade och kommenterade i samrådsredogörelsen.

Med anledning av flertal inkomna synpunkter emot förslaget informerades kommunstyrelsen 2020-02-26 § 44 om samrådsresultatet och en möjlig lösning med nytt alternativ med färre bostäder presenterades.

2020-06-20 § 33 informerades samhällsbyggnadsutskottet om möjliga trafiklösningar för området söder om planområdet.

2020-12-16 § 283 beslutade kommunstyrelsen att detaljplanearbetet skulle fortgå med maximalt 80 bostäder som riktmärke. I samband med detta omförhandlades exploateringsavtalet med exploatören eftersom byggrätten kraftigt minskat.

Granskning

Kommunstyrelsen gav, 2019-06-19 § 151 Samhällsbyggnad/Bygg- och miljö, i uppdrag att genomföra samråd för detaljplan för Hallaberget. Granskningen pågick mellan 21 juli – 30 augusti 2021. Planhandlingarna var utställda i receptionen i Vårgårda kommunhus, på Vårgårda kommuns hemsida, och har översänts för yttrande till myndigheter och sakägare. Annons var införd i Alingsås Tidning 2021-07-22.

De synpunkter som har inkommit under granskningen finns sammanfattade och kommenterade längre fram i detta granskningsutlåtande. Förutom redaktionella justeringar utifrån synpunkter i inkomna yttranden har ytterligare två smärre ändringar skett efter granskningen, se nästa stycke ”Sammanfattning granskning”.

Antagande

Det slutliga planförslaget lämnas över till kommunfullmäktige för antagande. Antagandet av planen förväntas ske under fjärde kvartalet 2021.

Överklagande

Senast tre veckor efter att antagandebeslutet har kungjorts ska eventuella överklaganden skickas in till Vårgårda kommun.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas vinner den laga kraft tre veckor efter att antagandebeslutet kungjorts (omkring fyra veckor efter beslut om antagande).

Sammanfattning granskning

Under granskningstiden har sex remissinstanser 16 fastighetsägare och åtta övriga berörda framfört synpunkter/erinringar.

Sammanfattning av inkomna synpunkter:

Synpunkterna har bl.a. berört:

- Bebyggelsens skala och utformning
- Trafiksituation
- Parkering
- Skogens värde för rekreation och förskolor

Följande ändringar har gjorts i planen efter granskning:

- En mindre del av området med användningen PARK har ersatts av GATA för att möjliggöra tillfart till Brf Hallabackens övre del direkt från förskolans tillfartsväg.
- Planbestämmelsen f5 i granskningsförslaget, angående utformning av planerad nätstation, har tagits bort. I antagandeförslaget har planbestämmelsen f5 tagit över innehållet från f6 i granskningsförslaget.
- Planbeskrivningens stycke ”Avtal” har kompletterats med vad som gäller för avtal angående fastighetsreglering för Hjultorp 2:106.
- Planbeskrivningen har kompletterats med stycket ”Barnperspektiv”.

Inkomna yttranden och förvaltningens kommentarer

Yttranden med synpunkter återges i sammandrag samt kommenteras nedan.
Datum då yttrandet inkom inom parentes.

Remissparter

1. Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (2021-07-26)

De synpunkter som Räddningstjänsten lämnat under samrådet har beaktats på ett bra sätt i granskningshandlingen. Räddningstjänsten har följande kompletterande synpunkter under granskningskedet:

I planbeskrivningen framgår gällande stegutrymningen: Utrymning från byggnader högre än 11 meter ska ske genom att uppställningsplats för Räddningstjänstens fordon anordnas eller via TR2-trapphus. Arbetet med att hitta lämplig lösning ska ske i samråd med Räddningstjänsten under bygglovsskedet.

Texten ovan bör kompletteras med att detta krav gäller så fort byggnaden klassas i brandklass BR1. För byggnader i byggnadsklass BR1 gäller att BBR 5:323 uppfylls. För byggnader i byggnadsklass BR2 eller BR3 gäller BBR 5:353 och då ska inte Räddningstjänsten vara behjälpliga med stegutrymning. Beroende på byggnadsklass så kan även lamellhusen med tre våningar omfattas av stegutrymning beroende på byggnadstekniska lösningar. Om så är fallet behöver det säkerställas i planen hur denna tillgänglighet garanteras och att Räddningstjänsten har rätt förmåga.

Räddningstjänsten noterar följande skrivelse om vatten: Planområdet ligger inom grundvattenförekomsten Algutstorp-Horla (SE643591-132214) för vilken miljö kvalitetsnormer för vatten gäller. Delar av grundvattenförekomsten är även skyddad som dricksvattenförekomst enligt artikel 7 i vattendirektivet (2000/60/EG). Utifrån detta rekommenderar Räddningstjänsten att riskerna med eventuellt kontaminerat släckvatten utreds.

Förvaltningens kommentar:

Uppgiften om vad som gäller för byggnadsklass Br1 har skrivits in i planbeskrivningen. Ingen planbestämmelse hindrar att tillgänglighet för stegutrymning vid behov kan anordnas – om, var och hur detta blir aktuellt avgörs under bygglovsprövningen. Dialog har förts med dagvattenutredarna om kontaminerat släckvatten. Det bedöms ej föreligga risk för att kontaminerat släckvatten inom planområdet förorenar dricksvattenförekomsten. Övriga synpunkter noteras.

2. Lantmäteriet (2021-08-18)

Delar av planen som bör förbättras:

Ett antal gränser är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god kvalitet (0,025 m), men denna kvalitet kan vara missvisande. Det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts av kommunen. Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet som registrerades rakt av, utan kontroll, med kvaliteten 0,025 m. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter inte har god kvalitet. Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just kvaliteten 0,025 m, och vid behov kontrollmäta sådana gränser.

Förvaltningens kommentar:

Gränserna har kontrollerats vid uppdatering av grundkartan inför antagandet, och några smärre fel har justerats.

3. Länsstyrelsen (2021-09-21)

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen kan accepteras och därför inte kommer att prövas av Länsstyrelsen om den antas.

Motiv för bedömningen

Länsstyrelsen befarar inte att:

- Riksintresse kommer att skadas påtagligt
- Mellankommunal samordning blir olämplig
- Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser (MB 7 kap)
- Miljökvalitetsnormer riskerar att inte följas
- Bebyggelse kan bli olämplig för människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, skred och erosion.

Synpunkter på granskningshandlingen

Trafikverket har inga invändningar mot planförslaget vilket framgår av deras yttrande daterat 2021-07-23. Sveriges geotekniska institut (SGI) har inte heller några invändningar mot planförslaget (*yttrandet bifogat, återges ej här*)

Förvaltningens kommentar:

Synpunkten noteras.

4. Trafikverket (2021-07-23)

Trafikverket anser att synpunkterna från samrådet är besvarade och har inga ytterligare synpunkter.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkten noteras.

5. Vattenfall Eldistribution AB (2021-08-12)

Vattenfall är nöjda med placeringen av E-området. Vattenfall kan inte acceptera planbestämmelse f5 för E-området eftersom det är osäkert om det är tekniskt möjligt att utföra åtgärden. Planbestämmelsen måste tas bort.

Förvaltningens kommentar:

Planbestämmelsen f5 har tagits bort. Kommunen ser gärna ändå att utformningen av nätstationen anpassas till omgivningen så långt det är praktiskt möjligt.

6. Bygg- och miljö/miljöenheten (2021-08-10)

Miljöenheten har inget ytterligare att erinra. Hur kommunen gör med tätortsnära natur torde vara en politisk fråga.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkten noteras.

Fastighetsägare och övriga berörda

Vissa synpunkter återkommer i en eller annan form i flera av de inkomna yttrandena. Dessa synpunkter kommenteras gemensamt här nedan.

1. *Den föreslagna bebyggelsen* – Bebyggelsen som planeras på Hallaberget är för omfattande, för hög och passar inte in.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen bedömer att punkthus passar väl in på Hallaberget. Genom höjd och vertikalt uttryck tydliggör de att området ligger på ett berg som reser sig över omgivningen. Husens begränsade yta (på marken) sparar naturmark och bibehåller platsens luftighet. De är

placerade på ett sådant avstånd från befintlig bebyggelse att insyn och skuggning undviks (en skuggstudie är framtagen). Övrig föreslagen bebyggelse utgörs av förhållandevis små volymer vars skala överensstämmer med befintlig bebyggelse, och är huvudsakligen placerade radiellt så att utblickar bibehålls mellan berget och omgivningen.

Se även punkt 2, andra stycket.

2. *Bygg någon annanstans – Det finns bättre platser att bebygga, höghus passar bättre in på andra platser.*

Förvaltningens kommentar:

För att klara bostadsförsörjningen i kommunen behöver det byggas på flera ställen, varav ett är Hallaberget. Kommunens övergripande strategi vid planering av ny bebyggelse är att i första hand komplettera befintliga områden där infrastruktur redan finns och det är nära till kollektivtrafik, affärer och samhällsservice. Genom att bygga på flera olika ställen tillskapas ny bebyggelse med olika karaktär för olika målgrupper.

Hallaberget bedöms vara lämpligt att exploatera genom det centrala läget. Området bedöms tåla en relativt hög exploateringsgrad eftersom den större skalan kan ta stöd mot berget. Områdets läge på berget, med en avskiljande krans av grönska runt, möjliggör även en viss gestaltningsmässig frihet gentemot omgivningen.

De exempel som ges i yttrandena på alternativa platser att bebygga ligger framför allt i Vårgårda centrum (Centrumgatan, Parkgatan, mm). Dessa är också aktuella för ny bebyggelse, men det bedöms som lämpligare att denna utformas som slutna/halvslutna kvarter för att passa in i befintlig stadsstruktur. Av samma skäl bör höjden hållas nere. Den sammanhållna kvartersstrukturen motiveras också av att den verkar avskärmande på trafikbuller från framför allt järnvägen. Dessa områden kompletterar den bebyggelsestyp som föreslås på Hallaberget, men kan inte ersätta den.

3. *Trafik – Det befaras att den förväntade trafikökningen kommer att innebära sämre trafiksäkerhet, störningar, sämre tillgång på parkering, mm på framför allt villagatorna söder om planområdet. Tillfart endast från norr förordas.*

Förvaltningens kommentar:

Enligt trafikutredningen för den aktuella planen, kommer den förväntade trafikökningen inte bli större än att omgivande gatunät klarar att ta emot den, såväl vad gäller trafiksäkerhet som tillgänglighet. Trafikökningen blir procentuellt inte obetydlig framför

allt i söder, på Bergsgatan och Hedåsgatan, men går från en mycket låg nivå till en fortsatt låg nivå.

Bergsgatan föreslås få separat GC-bana, för att säkerställa en trygg skolväg till Fridhemskolan, vilket även ger en smalare körbana. Hedåsgatan föreslås få gångbana väster om korsningen med Bergsgatan (det finns redan gångbana österut). Djupedalsgatan föreslås få gångbana mellan Hedåsgatan och tunneln under Kullingsleden. Bergsgatans korsningar med Hedåsgatan och Drottninggatan föreslås höjas upp. Dessa åtgärder bedöms ge en lugnare trafik i området. GC-banan på Bergsgatan föreslås länkas till den lågtrafikerade Ryttmästargatan genom ett nytt övergångsställe på Drottninggatan.

Möjligheten att parkera försvinner på Bergsgatan men bibehålls på övriga lokalgator söder om planområdet, vilket bedöms vara tillräckligt.

De föreslagna åtgärderna på Bergsgatan m.fl. ligger utanför planområdet. Åtgärderna kommer att genomföras i takt med att planområdet byggs ut.

Hallabergsvägen bör vara genomgående så att trafiken fördelas mot både norr och söder, och därigenom inte belastar ena sidan av berget onödigt mycket. En genomgående tillfartsväg ger totalt sett mindre biltrafik eftersom det i vissa fall leder till genare resor. Vidare bedöms det vara en fördel att inte behöva anlägga ytkrävande vändplatser i området.

4. *Parkering* – Parkeringen för de nya bostäderna är underdimensionerad.

Förvaltningens kommentar:

Det föreslagna parkeringstalet för området följer i stort parkeringsnormen för Vårgårda kommun. Undantagen är att smålägenheter på högst 35 kvm bara behöver ha 0,5 P-plats/bostad istället för en, och att området ligger direkt utanför den zon i vilken parkeringstalet är 0,8 P-plats/bostad istället för en. Dessa undantag motiveras av att stationen ligger mycket nära. Att hushåll i omgivningen ofta har flera bilar trots närheten till stationen är inte jämförbart eftersom dessa utgörs av småhus och inte lägenheter. För de småhus som föreslås i området (23 st) gäller att de ska ha två P-platser/bostad.

5. *Skogen måste bevaras* – Skogen på berget används flitigt av närboende, förskolorna och övriga kommuninvånare. Det saknas andra grönområden i närheten. Flora och fauna är rika och bevarandevärda.

Förvaltningens kommentar:

Planområdets västra del får ett sammanhängande grönområde som ligger i direkt anslutning till förskolegårdens västsida. Den norra delen av detta grönområde, som enligt många inkomna synpunkter är helt igenväxt och obrukbar, kommer att ställas i ordning genom gallring och bevarande av de större träd som också finns.

I söder och öster sparas en remsa av grönområdet som en buffert mellan befintlig och föreslagen bebyggelse och kommer att kunna nyttjas för rekreation och lek.

Enligt naturvärdesinventeringen som gjorts finns ett mindre antal så kallade naturvårdsarter, varav en del troligen kommer att gå att bevara. Övriga inventerade arter är allmänt förekommande, och i många fall förekommer de även i villaträdgårdar.

Ca 300 meter från planområdet ligger grönområdet runt Kyllingsån. Det har karaktär av anlagd park snarare än skog, men har andra kvaliteter som rinnande vatten och öppna ytor för rekreation. Området kommer att utvecklas och bilda ett större, sammanhängande grönstråk från Kyllings mader till Algutstorps kyrka.

6. *Värdeminskning – Befintliga fastigheter kommer att tappa i värden genom de olägenheter som planförslaget medför.*

Förvaltningens kommentar:

Kommunen ska vid detaljplanering se till att så kallade betydande olägenheter inte uppstår för boende i omgivningen, p.g.a. planens genomförande. Utifrån detta förutsätts att fastighetspriserna inte påverkas negativt i nämnvärd grad. Kommunen har endast indirekt ansvar för fastighetspriserna genom att planera för en god boendemiljö, vilket bedöms uppfyllas i det pågående planarbetet.

7. *Barnen – Barnperspektivet har inte beaktats under planarbetet. Skogen används mycket av förskolorna.*

Förvaltningens kommentar:

Barnperspektivet har varit med under planarbetet även om det inte har redovisats separat. Det innebär att barnets bästa har beaktats vid överväganden mellan olika intressen och förvaltningen bedömer att det har tillvaratagits på ett godtagbart sätt. För att tydliggöra detta har planbeskrivningen kompletterats med stycket "Barnperspektiv".

Förvaltningen bedömer att förskolornas möjligheter att använda skogen i verksamheten kommer att vara fortsatt goda efter att planen

genomförts, om än inte i lika hög grad som i dagsläget genom att delar av den befintliga skogen blir mindre. För att delvis kompensera för detta planeras åtgärder på västsidan av berget (se kommentar 5) som troligtvis kommer att göra denna del användbar för förskolorna. Förskolorna kommer att kontaktas för samråd inför anordnandet av kvarvarande/nya grönytor på Hallaberget.

Förskolornas egna friytor motsvarar ca 37 kvm/barn vilket är mycket nära Boverkets rekommendationer på 40 kvm/barn, och betydligt mer än vad många andra kommuner har som standard.

Anordnande av GC-väg till befintlig förskola, samt säker skolväg till Fridhemsskolan (utanför planområdet), är positivt ur ett barnperspektiv och gynnar hela närområdet.

Tillkommande bostäder ger fler barn möjlighet att bo nära natur och förskola.

7. Boende på Korsnäbbsgatan 8 (2021-08-03)

När jag växte upp i Vårgårda på 1950-talet var Hallaberget en "vildmark". Efterhand "omringades" berget med gator och villor. Det började med Djupedalsgatan, fortsatte med Hedåsgatan och Bergsgatan, och avslutades med att sommarhemmet blev förskola och husbyggnationen på Hallabergsvägen kom till. Kvar är nu en liten obebyggd rest på toppen som knappast kan vara värd att bevara. Utnyttja möjligheten till byggnation på en fantastiskt central plats i Vårgårda med attraktivt läge.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkten noteras.

8. Fastighetsägare till Hjultorp 2:106, Brf Hallabacken (2021-08-25)

Brf Hallabacken påverkas av den nya planen genom att kommunen av oss får marken där befintlig väg upp på Hallaberget är belägen. Den nya fastighetsgränsen kommer att gå strax utanför gräskanten nedanför våra murar förbi andra utfarten och sedan snett över vägen. För marken utgår ingen ersättning, men kommunen åtar sig att iordningställa den del av marken som idag är väg (den övre delen av vägen). Vi önskar försäkra oss om att kommunen tar bort all asfalt på den del av gamla Hallabergsvägen som kommer tillhöra Brf Hallabacken. Vi önskar också när det står klart hur det kommer se ut på platsen där den gamla vägen varit, att kommunen efter samråd med oss iordningställer planteringar eller stensättning och ytor för

sittplatser, så att våra medlemmar kan få nytta av ytan. Vi vill även ha någon form av avgränsning som följer den nya vägen och vår tomt, förslagsvis staket i samma utförande som vi har sedan tidigare.

Vår översta utfart mot Hallabergsvägen kommer att förlängas, och vi förutsätter att kommunen ombesörjer flytt av brevlådor och plats för soptunnor som påverkas av detta.

Det är positivt att kommunen planerar en park i anslutning till vår fastighet. Vår önskan är att den planerade parken iordningställs så att den kan fungera som mötesplats för samtliga boende i området, t.ex. med en lekplats och planteringar av bärbuskar och fruktträd.

Förvaltningens kommentar:

Hur parken i anslutning till Brf Hallabacken utformas regleras inte i detaljplanen. Kommunen har haft dialog med Brf och kommer att tillmötesgå övriga synpunkter/önskemål. Dessa avses skrivas in i avtal i samband med fastighetsregleringen.

9. Personalen på förskolorna Grodden och Plantan (2021-08-26)

På Hallaberget finns idag två privata förskolor, Montessoriförskolan Grodden och uteförskolan Plantan. Plantan startades 2017 efter påtryckningar från kommunen eftersom det alltid var kö till Grodden. Idag finns ca 70 barn tillsammans på båda förskolorna.

Det skognära läget gjorde det lämpligt med en uteförskola. Skogen är en fantastisk läromiljö för barnen. Vi ser ofta ekorrar, harar, rådjur och många sorters fåglar från förskolornas fönster. Under våren och sommaren ser vi fåglarna bygga bo i trädstammar och mata sina ungar. Hackspetten hörs ofta. Det finns en vattensamling där vi ser grodor och olika insekter. På vintern matar vi småfåglarna från flera fågelbord i skogskanten. Plantan har namngett olika platser i skogen, Stocken Kurren, Skogen och Ängen. Skogen ger utlopp för lek, fantasi, motorik, naturupplevelser, experiment, mm. De yngsta barnen på uteförskolan har sin middagsvila i ett vindskydd på gården nära skogen.

Ur *Läroplan för förskolan, Lpfö 18*:

Förskolan ska ge varje barn möjlighet att utveckla:

- Motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande, sid 14
- Förståelse för naturkunskap, kunskaper och växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen, sid 14

- Förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra, sid 14

Barnkonventionen Artikel 3:

När vuxna bestämmer om sådant som gäller barn ska de tänka på ”barnets bästa”. Politiker, myndigheter och domstolar ska tänka på hur deras beslut påverkar barn, vare sig det handlar om ett eller flera.

Båda förskolorna använder skogen dagligen i det pedagogiska arbetet!

Byggs det i Hallabergsskogen på Hjultorp 1:43, som det är planerat, faller stora delar av vår verksamhet. I den delen av skogen finns en blandning av löv- och barrträd, stora och små träd, berg/kullar att klättra på, stockar och stenar att balansera på, kojor, mm. Skogen som blir kvar går inte att jämföra med den som bebyggs.

Utanför staketet på baksidan av förskolan är det planerat parkeringsplatser vilket innebär att barn som sover i vindskydd blir störda av trafiken och troligen går det inte att använda till vila längre.

Närmsta skog om Hallabergsskogen bebyggs är skogen vid Kullingshofstugan. Dit tar det ca 45 minuter att gå med de äldsta barnen på 4 – 5 år. Det innebär att på ett utepass skulle det ta 1,5 timme att gå fram och tillbaka och bara 45 minuter skulle gå till aktiviteter i skogen. Jämför detta med att en vuxen skulle gå 45 minuter till ett gympass på 45 minuter och sedan gå tillbaka igen. Vem vill det?

Vi som arbetar på Hallaberget motsätter oss byggnation på den delen av skogen som ligger bakom utförskolan, fastigheten Hjultorp 1:43. Däremot skulle byggnation på de delar där det mest finns sly idag, Hjultorp 2:2, 2:89, 1:48 och 2:67, vara helt okej utifrån vårt perspektiv.

Förvaltningens kommentar:

P.g.a. topografin skulle det kräva större ingrepp i naturen vid en exploatering av Hjultorp 2:2 och 2:89, vilket också skulle leda till dyrare bostäder. Hjultorp 1:48 bedöms ha goda kvaliteter som grönområde och hänger ihop med kvarvarande skog på Hjultorp 1:43. Att endast exploatera Hjultorp 2:67 skulle ge för få bostäder relativt utbyggnaden av infrastruktur, då det ändå skulle kräva att Hallabergsvägen dras om. Därför behöver även delar av Hjultorp 1:43 exploateras. Se även kommentar 7.

10. Person utan uppgiven adress (2021-08-26)

Vårt kommunstyre vill få fler människor till kommunen och det vill vi också, men det får inte ske på bekostnad av de som redan bor här!

Kommunstyrets planering är otroligt kortsiktig!

En cynism utan like reflekteras i den framtagna detaljplanen. Det sägs vid flera tillfällen om vissa delar av berget att det har ”litet eller inget naturvärde”, men här de missat den centrala punkten, att det är Hallaberget i sin helhet som utgör ett oersättligt naturvärde!

De som vill se en nykter långtidsplanering framhåller att i ett växande samhälle är ett grönområde som Hallaberget av enorm betydelse. Ett beslut som kan ha framtida katastrofala följder får inte fattas så lättvindigt som detta har gjorts.

Av hävd har Hallaberget varit en samlingspunkt för vuxna och lekplats för flera generationers barn. För en mindre kostnad och ansträngning från kommunens sida kan Hallaberget bli det på nytt. Då blir det också en stor attraktion att marknadsföra eftersom det ligger så centralt beläget.

Kommunfullmäktige ska företräda medborgarna och det är på tiden att de tar sitt uppdrag på allvar. Vem företräder de egentligen i den här frågan?

De säger att de vill värna om barn och äldre, se då till att det finns ett rekreationsområde mitt i byn som lätt kan nås av både barn och äldre!

Eller är detta bara en slogan som ser bra ut på valaffischerna?

Förslaget om bebyggelse på Hallaberget är inte heller hållbart ur klimatsynpunkt. Vi förfasar oss över bränderna i Amazonas samtidigt som vi planerar att skövla det enda grönområde som är inom räckhåll för många och vars träd bidrar till bättre luft i samhällets mitt!

Det är på tiden att de folkvalda politikerna och de anställda på kommunstyret börjar lyssna på väljarna. Det räcker inte att utlysa nya möten och sedan köra på som om inget har hänt.

Börja istället planera för hur Hallaberget kan göras mer tillgängligt för allmänheten utan att förstöra det som utgör den största attraktionen nämligen kärnan, den gamla skogen med sina hundraåriga träd!

1. I ett expanderande samhälle behövs Hallaberget som det enda grönområdet i en tätande bebyggelse
2. I ett krympande samhälle behövs inte dessa bostäder och då går det inte att återskapa det som oåterkalleligt har gått förlorat

Dessa båda argument visar att en utbyggnad av Hallaberget inte är försvarbar!

Förvaltningens kommentar:

Ur klimatsynpunkt är det positivt att det tillskapas bostäder nära kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur och service. Se även kommentar 5. Övriga synpunkter noteras.

11. Fastighetsägare till Grindvaktaren 6, Brf Hallaberget (2021-08-27)

Brf Hallaberget (Brf) förstår det som att Vårgårda kommun har gått med på våra tidigare lämnade synpunkter och krav kring detaljplanen och att ett avtal ska upprättas mellan kommunen och Brf med innehåll av tidigare överenskomna punkter kring fastighetsregleringen. (*Hänvisar till dokument inskickat 2021-04-23, "Yttrande över fastighetsreglering, Hallaberget".*)

Brf har inga ytterligare synpunkter att tillägga kring den uppdaterade detaljplanen, utan vidhåller innehållet i "Yttrande över fastighetsreglering, Hallaberget", som villkor för att en fastighetsreglering ska äga rum.

Det finns ett fel i planbeskrivningen, sidan 17, sista stycket: "Avtal angående fastighetsreglering mellan Vårgårda kommun och Brf *Hallabacken* är under framtagande..." Rätteligen ska det vara "Brf *Hallaberget*".

Vi har också uppmärksammat lantmäteriets synpunkter av att det i dagsläget är otydliga gränser till Brf och vill poängtera vikten av att dessa gränser kollas upp och mäts upp ordentligt.

Förvaltningens kommentar:

Det påpekade felet i planbeskrivningen har korrigerats. Fastighetsgränserna har kontrollerats och funnits korrekta mot Grindvaktaren 6. Synpunkterna i dokumentet "Yttrande över fastighetsreglering, Hallaberget" kommer att inkluderas i avtal som tas fram vid fastighetsregleringen.

12. Föräldrar till barn på förskola på Hallaberget (2021-08-27)

Hela familjen vill skriva under för att spara naturen och den fridfulla miljön på Hallaberget för våra barn.

Vet inte hur de/ni tänker som vill genomföra detta. Att spränga och låta så mycket runt ett dagis! Finns barn som är väldigt känsliga där.

Barnen ska kunna vara på dagis utan att må dåligt. Tänk på att de är vår framtid. Naturen på Hallaberget behövs för barnens välmående. Barnen behöver skogen för att lära och uppleva.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 5 och 7.

13. Fastighetsägare Tjädern 5 (2021-08-28)

Yttrandet inkluderar ett servitut som ej återges här.

Önskar påvisa bifogat servitut för Tjädern 5 för våra jordvärmeledningarna som finns inom planområdet.

Förvaltningens kommentar:

Jordvärmeledningarnas läge kommer att beaktas vid genomförande av planen.

14. Fastighetsägare Morkullan 2 (2021-08-29)

I förvaltningens kommentarer i samrådsredogörelsen framgår det att man i det nya förslaget dragit ner antalet bostäder från ett skyhögt antal till ett högt antal. I övrigt har man inte lyssnat på medborgarna något nämnvärt.

Efter sommarens ”hemester” blir det tydligt hur andra kommuner tänker. Alingsås, Lund och Malmö för att nämna några, satsar på sina parker och grönområden. Vårgårda vill ju växa och att försöka återskapa naturområden i efterhand går inte.

Det enda rimliga är att lyssna på medborgarna och bygga i mindre skala.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentarer 1 och 5.

15. Fastighetsägare till Rapphönan 13 (2021-08-29)

Vi är många som flertalet gånger har skickat in synpunkter och uttryckt starkt missnöje med detaljplanen och byggnationen av Hallaberget. Men att läsa dokumentet ”granskning – samrådsredogörelse” ger en känsla av hopplöshet där de flesta argumenten lättas bort och att våra synpunkter inte har någon betydelse. Det satsas mycket för att Vårgårda ska växa, men låt oss som redan bor här fortsätta att trivas också. Vi ber er, återigen, att verkligen lyssna på våra åsikter och inte bygga bort de få naturområden som finns inne i samhället. Det går inte att göras o gjort.

Följande citat är hämtade ur samrådsredogörelsen:

- ”Möjlighet att parkera försvinner på Bergsgatan” (sid 13)
Att det i planerna ingår att ta bort möjligheten för flera fastigheter att låta gäster parkera känns som en stor inskränkning för de redan boende på Bergsgatan.
- ” Kommunen äger inte fastigheten med bilverkstaden (Grindvaktaren 9), och bedömer att det inte är befogat att lösa in den p.g.a. möjliga negativa följder för bilverkstaden, kostnader för kommunen, samt att en tillfart därifrån inte tycks ha några fördelar jämfört med planförslaget. Fastighetens läge gör att tillfarten möjligen skulle kunna ersätta den från Djupedalsgatan. Men tillfarten från Djupedalsgatan har ett bättre läge närmare Kullingsleden, och inga negativa synpunkter har inkommit som berör denna. Tillfarten från Bergsgatan ligger i andra änden av planområdet och måste finnas kvar även med tillfart via bilverkstaden för att tillfartsvägen till planområdet ska kunna vara genomgående. Hallabergsvägen behöver vara genomgående så att trafiken fördelas mot både norr och söder, och därigenom inte belastar ena sidan av berget onödigt mycket. En genomgående tillfartsväg ger totalt sett mindre biltrafik eftersom det i vissa fall leder till genare resor. Vidare bedöms det vara en fördel att inte behöva anlägga ytkrävande vändplatser i området.” (sid 13)

Varför måste det vara en genomfartsled? Varför måste det vara kortaste vägen? Varför kan det inte vara den bäst anpassade vägen? Storleken på Drottninggatan och Bergsgatan/Hedåsgatan går inte att jämföra. Varför har ni som argument att det kostar mer för kommunen att lösa ut bilverkstaden när ni skriver avtal om att betala mer när byggnationen blir i mindre omfattning?

- ” Förvaltningen bedömer att korsningen Djupedalsgatan – Drottninggatan – Kullingsleden inte utgör en trafikfara, då den är överblickbar och dimensionerad att klara de förväntade trafikmängderna.” (sid 19)

Om det här är en seriös bedömning ber vi er att undersöka korsningen ännu en gång. Vi åker förbi här flera gånger per dag och hoppas varje gång att man inte ska möta någon i kurvan från Kullingsleden till Albogatans infart. Se våra tidigare infogade bilder. Det känns dessutom otroligt otryggt att vara gångtrafikanter i den korsningen på grund av den dåliga sikten och avsaknad av trottoar. Den här korsningen borde verkligen prioriteras vare sig det blir någon byggnation eller inte.

Förvaltningens kommentar:

Det kommer även fortsättningsvis finnas möjlighet att parkera på Hedåsgatan och Albogatan, m.a.o. mycket nära Bergsgatan. Förvaltningen bedömer att föreslagen dragning av Hallabergsvägen

sammantaget utgör det lämpligaste alternativet som tillfart till den nya bebyggelsen, se vidare kommentar 2. I trafikutredningen föreslås att trottoar anläggs utmed Hedåsgatan och Djupedalsgatan söderut till gångtunneln under Kullingsleden. För att förbättra sikten i korsningen Albogatan – Djupedalsgatan har kommunen anmodat fastighetsägaren till Morkullan 15 att hålla nere höjden på häcken som avgränsar fastigheten från gatan.

16. Förälder till barn på förskola på Hallaberget (2021-08-29)

Som boende på Kyllingsgatan och med barn på förskolan Grodden är vi berörda av byggnationen på Hallaberget. Vi ställer oss positiva till att Vårgårda ska expandera och förtätas. Byggnationen har flera fördelar, så som en säkrare miljö kväll/natt på Hallaberget, bättre tillfartsväg till förskolan och att fler människor kan flytta till Vårgårda. Vad som oroar oss är att stora delar av skogen som vår dotter leker i både på förskolan och efteråt ska avverkas. Vi ser skogen som en oas där man kan stanna upp och slappna av, men som också fungerar som en naturlig lekplats för barnen. Vi spenderar mycket tid att leta efter ekorrar, plocka kottar och pinnar och prata om vad vi ser i naturen. Stora delar av den skog som är bevarad i förslaget lutar kraftigt och är svårtillgänglig för barn. Den del av skogen som vi nyttjar mest är delområde 1, 2 och 5 i detaljplaneförslaget. Det oroar oss också att byggnationen av en tillfartsväg via Bergsgatan kraftigt kommer att öka trafiken i närområdet.

Vårt förslag skulle vara att man tar bort delområde 5 helt eller till stora delar mot Bergsgatan, helst även delområde 1 och 2. Detta skulle lämna mer kvar av skogen som barnen nyttjar mycket idag. Vi föreslår också att det bara blir GC-väg från Bergsgatan. Att inte ha infartsväg från Bergsgatan skulle göra det säkrare för barnen, både i det befintliga området och för de barn som kommer att bo i de nya bostäderna och som ska mot Fridhemsområdet.

Vi valde att bosätta oss i Vårgårda, efter att ha bott i en storstad i många år, för att det skulle vara en lugn och säker plats nära naturen för våra barn. Vi är mycket besvikna över att Vårgårda kommun vill exploatera flera av de små grönområden som finns kvar centralt. Vi har läst visionen om att uppgradera området mellan stationen och Marknadsplatsen och ställer oss mycket positiva till detta och tror att det skulle gå att få in fler bostäder i detta område (speciellt på höjden). Vi hoppas verkligen att kommunen tänker om och minskar antalet bostäder på Hallaberget och satsar på att ”fina upp” och bygga ut centrum. Som föräldrar till barn på en av förskolorna på Hallaberget så skulle vi också vilja se att kommunen tog barnkonventionen och barns rättigheter att komma till tals på större allvar!

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 2, 3, 5 och 7. Se även kommentar till synpunkt 9 från personalen på förskolorna.

17. Fastighetsägare Järpen 1 och 2 samt Tjädern 5, 6 och 10 (2021-08-30)

Yttrandet bifogas planhandlingarna i sin helhet.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 3 – 6.

Översiktsplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. Den fungerar som en strategi för kommunens utbyggnadsplaner, men måste inte följas till punkt och pricka. Den aktuella detaljplanen tas fram med så kallat utökat förfarande (= något längre planprocess) bl.a. eftersom den inte följer översiktsplanen. En ny fördjupad översiktsplan över Vårgårda tätort är under framtagande, och i denna föreslås bebyggelse på Hallaberget ungefär som i detaljplaneförslaget.

Föreslagna åtgärder på gatunätet söder om planområdet ingår inte i exploateringsavtalet och exakt när de ska genomföras regleras inte i planen. Förvaltningen bedömer att åtgärderna inte behöver regleras inom ramen för detaljplanen eftersom de inte är nödvändiga för att genomföra planen. Deras syfte är att öka trafiksäkerheten i området från en redan acceptabel nivå till en bättre. Den förändrade kostnadsfördelningen i det nya exploateringsavtalet mellan kommun och exploator har tillkommit p.g.a. att byggrätten inom planområdet har minskat. Det nya exploateringsavtalet har godkänts av kommunstyrelsen.

Förutsättningarna för att omhändertaga dagvatten kommer att utredas på en mer detaljerad nivå i samband med projektering av områdets infrastruktur.

Övriga synpunkter noteras.

18. Fastighetsägare Rapphönan 7 (2021-08-30)

Jag motsätter mig att det enda grönområde/skog som finns inne i centrum nu ska tas bort. Skogen behövs för alla, barn, pensionärer, husdjur, däggdjur, insekter och fåglar. Tar vi bort den lilla skog som finns kan vi aldrig återställa den.

Enligt gällande översiktsplan skulle det endast byggas några enstaka villor på Hallaberget och skogen bevaras, ert förslag på ny detaljplan strider mot detta.

Dessutom underdimensionerade tillfartsvägar till Hallaberget.

Gärna att Vårgårda växer, men hellre på åkrarna än i den lilla skog/berg vi har kvar inne i samhället. Jag förväntar mig att beslutande politiker tar sitt förnuft till fånga och ansvar för Vårgårda och dess framtid. Bevara den gröna småstaden.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 2, 3 och 5. Översiktsplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. Den fungerar som en strategi för kommunens utbyggnadsplaner, men måste inte följas till punkt och pricka. Den aktuella detaljplanen tas fram med så kallat utökat förfarande (= något längre planprocess) bl.a. eftersom den inte följer översiktsplanen. Gällande fördjupade översiktsplan över Vårgårda tätort är från 1998 och behöver ersättas. En ny fördjupad översiktsplan är under framtagande, och i denna föreslås bebyggelse på Hallaberget ungefär som i detaljplaneförslaget. Övrig synpunkt noteras.

19. Fastighetsägare Rapphönan 8 (2021-08-30)

Vi hänvisar till våra tidigare inskickade synpunkter gällande den planerade byggnationen. Vi anser att det fortfarande planeras för många bostäder på ett för Vårgårdabor centralt, lättillgängligt skogsområde i ”den gröna småstaden”.

Vi anser att tillfartsvägen Hedåsgatan alternativt Bergsgatan är för underdimensionerad för den föreslagna bebyggelsen. Därmed motsätter vi oss föreslagen detaljplan.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 1, 3 och 5.

20. Föräldrar till barn på förskola på Hallaberget (2021-08-30)

Vi anser att det fortfarande inte tas i beaktande hur mycket förskolorna på Hallaberget påverkas av denna detaljplan. Vår son går på Montessoriförskolan Grodden och vi märker hur mycket skogen betyder för barnen, deras lärande och utveckling och hur ofta de är där. Den nya detaljplanen visar att delarna av skogen med mest träd kommer att tas bort. Uteförskolan Plantan kommer att ha parkering och hus bakom sig istället för en lugn och grön miljö som nu. Många av oss föräldrar har valt förskolorna på Hallaberget på grund av det

lugn som vi upplever finns där, mycket tack vare skogen. Detta kommer försvinna helt med de nya byggnationerna.

Sedan 1 januari i år är Barnkonventionen en del av svensk lag. Där står under Artikel 3: ”I alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.” det har gjorts en mängd olika utredningar men vi kan inte se någon där barnperspektivet har tagits i beaktande. Då denna byggnation i allra högsta grad berör våra barn anser vi att även en sådan utredning bör göras.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 5 och 7.

21. Förälder till barn på förskola på Hallaberget (2021-08-30)

Jag har två barn som går på Montessoriförskolan Grodden som är belägen bredvid där byggnationen är tänkt. Jag och min sambo har valt förskolan utifrån några viktiga anledningar, bl.a. läget och tillgång till skog och natur. Jag jobbar själv på en förskola där vi har skogen precis utanför dörren och vet vilken frihet och resurser, för barn och pedagoger, som det kan ge! För att inte nämna alla lärprocesser, utflykter, och respekt mot skog och natur som barnen får chans att uppleva.

Vi har även besökt skogen på fritiden och tycker det är trevligt att det finns en skog i centrala Vårgårda som barn och unga har chans att nyttja på nära håll.

Min åsikt är att förslaget ska slopas helt, att skogen ska få stå kvar i sin helhet och att kommunen bör se över annan möjlig mark att bygga på.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 2, 5 och 7.

22. Fastighetsägare Fasanen 2 (2021-08-31)

Som boende på Bergsgatan motsätter vi oss starkt planen att använda Bergsgatan som tillfartsväg för området. Den är inte lämplig för detta syfte.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 3.

23. Gemensamt yttrande från föräldrarna till barnen på förskolorna Grodden och Plantan (2021-09-13)

Får barnen plats i framtidens Vårgårda? Barnkonventionen blev lag i Sverige den första januari 2020 och på Barnombudsmannens hemsida står: ”Det är viktigt att understryka att barnperspektivet inte enbart är relevant inom traditionella barn- och ungdomsverksamheter som skola, barnomsorg, fritid och socialtjänst. Barn och unga berörs i allra högsta grad av beslut i tekniska förvaltningar, till exempel i frågor gällande trafik, stadsplanering och miljö.” Vi som föräldrar anser att våra barn i allra högsta grad berörs av nybyggnationen.

Uppå Hallaberget ligger Montessoriförskolan Grodden och Uteförskolan Plantan. De har ungefär 70 barn vars föräldrar har valt dessa förskolor p.g.a. montessoripedagogik och att de är ute mycket. Barnens förskoleliv pågår mestadels utomhus, de fikar, äter, leker och sover utomhus. 70 barn är många barn, särskilt om de ska använda sig av samma gård samtidigt. Därför är förskolan mycket i skogen som de har precis bakom knuten. Där kan barnen få springa runt, leka, hoppa upp på stenar och krypa under stockar – utmana sina motoriska gränser i en naturlig miljö. De får tillsammans med pedagogerna lära sig om djur och natur och om vikten av ett miljötänk i tidig ålder.

Nybyggnationen på Hallaberget kommer att innebära att stora delar av skogen som våra barn använder dagligen kommer att försvinna. Trafiken kommer också att öka i närområdet.

Vi som föräldrar anser att Vårgårda har glömt barnperspektivet. Under detaljplanearbetet har man gjort flera analyser och utredningar, så som arkeologisk, geoteknisk och dagvattenutredning. Dock saknar vi föräldrar den för oss viktigaste utredningen, en barnkonsekvensanalys! Vi vill också att Vårgårda ska växa, men ska detta ske på bekostnad av våra barns rättigheter att göra sina röster hörda? Nu är det upp till er att avgöra om barnen får plats i framtidens Vårgårda.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 5 och 7.

24. Förskolorna Grodden och Plantan (2021-09-14)

Förskolor på Hallaberget AB har två förskolor med vardera två avdelningar längst upp på hallabergsvägen. Montessoriförskolan Grodden startades 2007 och 2017 blev vi av kommunen ombudade att starta ännu en förskola, Uteförskolan Plantan. Vi och kommunens tjänstemän såg förskolans placering och skogens potential som en nyckel till en väl fungerande uteförskola. Båda

förskolorna bedriver i olika grupper undervisning i skogen samtliga dar i veckan.

I förskolans läroplan Lpfö-18 står: ”Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle.”

Vi ser naturligtvis med oro på en byggnation av Hallabergets skogsområde och önskar att det bevaras som det är. Då en byggnation måste genomföras ber vi er vänligen att lämna kvar så mycket sammanhängande skog som möjligt. Bebygg i så fall de nu svåråtkomliga delarna och i områdets ytterkanter.

Då vi någon gång per år besöker en annan skog vet vi att det är mycket långt för små barn att gå. Försvinner skogsområdet på Hallaberget får vi inskränka barnens möjlighet till skogsupplevelser till mycket färre än idag. Närmaste lekbara skog ligger 1,5 km bort, ca 30 minuters promenad för barnen enkel väg.

I övrigt ser vi att det varje dag strövar många människor genom skogen uppe på Hallaberget och vi ser att området används till rekreation, hälsa och välbefinnande för flertalet Vårgårdabor.

Förvaltningens kommentar:

Se kommentar 5 och 7. Se även kommentar till synpunkt 9 från personalen på förskolorna.

Fastighetsägare och övriga berörda som framfört synpunkter under samråd och/eller granskning som ej blivit tillgodosedda i antagandeförslaget

Fastighetsägare till, m.fl.	Yttrandennummer i samrådsredogörelse	Yttrandennummer i granskningsutlåtande
Fasanen 2	19	22
Fasanen 3	18	
Fasanen 5	27	
Fasanen 8	22	
Morkullan 2	11	14
Rapphönan 7	14	18
Rapphönan 8	24	19
Rapphönan 13	25	15
Hallaberget 1	15	

Hallaberget 4	37	
Hallaberget 5	9	
Hallaberget 6	30	
Hallaberget 7	16	
Järpen 1	20, 39	17
Järpen 2	20	17
Järpen 4	32, 36	
Järpen 5	8	
Orren 2	35	
Orren 3	21	
Tjädern 5	20, 39	13, 17
Tjädern 6	20, 26, 34	17
Tjädern 7	12, 34	
Tjädern 8	13	
Tjädern 10	20, 38	17
Räven 1	33	
Räven 4	31	
Räven 8	23	
Grindvaktaren 5	29	
Miljöpartiet Vårgårda	40	
Boende på Boråsvägen 3	42	
Boende på Hoberg Gunillaberg	44	
Personalen på förskolorna		9
Person utan uppgiven adress		10
Föräldrar till barn på förskola		12
Föräldrar till barn på förskola		16
Föräldrar till barn på förskola		20
Förälder till barn på förskola		21
Gemensamt yttrande föräldrar till barn på förskolor	46	23
Förskolorna på Hallaberget	28	24

SAMHÄLLSBYGGNAD

Bygg- och miljöenheten

Sabina Talavanic´
Arkitekt SAR/MSAStefan Olsson
Arkitekt MSA